

Kancelář prezidenta republiky

V Praze dne 2. února 2026
č. j.: KPR 1202/2026
k č.j. SPH 198/2026

Rozhodnutí

Kanceláře prezidenta republiky – Odboru památkové péče k akci: Hartigovská zahrada

Kancelář prezidenta republiky – Odbor památkové péče, příslušná podle § 27b odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, vydává na základě § 14 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, toto rozhodnutí:

Správa Pražského hradu, příspěvková organizace, příslušná hospodařit s majetkem tvořícím areál Pražského hradu, předložila podle § 14 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb. žádost č. j.: SPH 198/2026 o rozhodnutí k akci: „Hartigovská zahrada“. Předmětem této akce je oprava a údržba zdí situovaných ve spodní partii Hartigovská zahrady o které by měla být rozšířena starší projektová dokumentace rekonstrukce veřejných WC v Hartigovské zahradě, ke které bylo vydáno závazné památkové stanovisko č.j. SPH 2788/2017. K realizaci obou kroků údržby by mělo v roce 2026 dojít najednou z logistických důvodů, protože tato partie je velmi špatně přístupná. Záměrem je především zahradu zpřístupnit veřejnosti jako další partii, která byla v nedávné době uzavřena. K žádosti je jako příloha přiložena projektová dokumentace: „Hartigovská zahrada“, zpracovaná v listopadu 2025 ve stupni DPS. Autorem projektu je Ing. arch. Svěrek. Schválený záměr se rozšiřuje o zednické a štukatérské opravy zdí, jejichž údržba probíhala posledních 40 let je lokálně. Původní dokumentace byla revitalizována a doplněna o rozsah oprav ohradních zdí. Architekt řešení v předstihu poměrně detailně konzultoval se zástupci Odboru památkové péče Kanceláře prezidenta republiky.

Kancelář prezidenta republiky – Odbor památkové péče žádost posoudil z hlediska zájmů státní památkové péče na ochraně Pražského hradu, který je, včetně jeho areálu, nařízením vlády č. 147/1999 Sb., o prohlášení a zrušení prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky, prohlášen za národní kulturní památku, a stanoví:

Realizace akce „Hartigovská zahrada“ je přípustná za dodržení následujících podmínek:

- Veškeré transporty materiálů, stavebních hmot a lešení je třeba provádět ohleduplně k okolnímu parteru, zahradě a historickým stavbám. Vybraný zhotovitel v předstihu představí detailní koordinaci stavby.
- Při stavbě, resp. následném vystrojení staveniště vodním rozvodem (přípustná je pouze pitná voda), bude také třeba zajistit svod odpadní vody z mokrého čištění povrchu. Dobře se osvědčilo svedení vody přes filtraci do sedimentační nádrže a následné odvedení v podstatě čisté vody do kanalizace.

Hrad I. nádvoří č. p. 1, Hradčany, 119 08 Praha 1, Česká republika

Tel.: +420 224 371 111, Datová schránka: 9hjaih

- Po postavení lešení na dotčené partii provede zhotovitel společně s architektem, dozorem investora – Odboru nemovitého majetku Správy Pražského hradu a s pracovníky Odboru památkové péče Kanceláře prezidenta republiky podrobnou prohlídku. Při ní budou evidovány a označeny všechny závady. Na místě bude dohodnut způsob opravy a konkrétní technologický postup, případně nutné konzultace se specialisty. Předpokládá se kompletní odstranění novodobých omítek a dožilých povrchů.
- Návrh nových treláží je v souladu s požadavky památkové péče. Vítáme jejich umístění v prostoru stávajících záhonů. Řešení je vhodnější než často používané treláže umístěné na stěnách. Základ pro kotvení nosných sloupků je třeba ještě dostatečně před realizací konzultovat ArÚ AVČR. Zemní práce proběhnou pod dozorem odborných pracovníků Archeologického ústavu AV ČR, pracoviště Pražský hrad.

Omítky

Pro jádrovou omítku bude použit hrubší písek stejnoměrné zrnitosti (zrnitost bude odpovídat tloušťce vrstvy – modelově tloušťce omítky 10mm odpovídá zrnitost písku aspoň 4mm). Malta používaná pro omítání bude čistě vápenná. Preferovány jsou materiály míchané na stavbě z kvalitního pojiva (např. Vápenka Mokrá, Velké Hydčice, Štramberk, případně Čertovy schody) – předem našlehanou kaši z vápenného hydrátu (hydroxid vápenatý Ca(OH)_2). Mechanická aktivace vápenné kaše se provádí poměrně jednoduchou cestou; kvalitní vápenný hydrát (uveden výše) se nasype do sudu a zalije vhodným množstvím vody. Následně se rychloběžným talířovým míchadlem (700 až 1500 otáček/min a nelze jej nahradit běžným směšovým míchadlem!) „aktivuje“, prostě se pečlivě rozmíchá. Pokud je míchání dostatečně intenzivní, vápenná kaše doslova „houstne před očima“ a její plasticita se přiblíží kaši z dlouhodobě odleželého vápna. Tento způsob eliminuje všechny nedostatky nerozležených vápen v míře a kvalitě srovnatelnými s dlouho uleželými vápnými. Další a též ideální možností je použití tradičního uleželého kašového vápna dobré kvality a stáří a další osvědčená a vyzkoušená pojiva (např. ověřená vápna naložená v jamách atd.).

Zrnitost plniva omítkové směsi se bude řídit tloušťkou vrstvy a také tím, zda se jedná o jádro či svrchní (kontaktní) vrstvu. V zásadě zrnitost písků či kameniva bude dosahovat až cca. 50% tloušťkou házené vrstvy (modelově to znamená: pokud je tloušťka jádra 12mm, největší složkou písku či kameniva bude zrno o maximální velikosti 5 - 6mm, historicky u jádra může být složka zrnitosti až 12mm i více – dle fyzikálních možností) nebo je třeba provést s technologickou důsledností více vrstev s dodržáním vhodné zrnitosti plniva a technologické pauzy. Velmi důležité je, aby zrnitost použitého písku byla stejnoměrná od nejmenší frakce po největší (každá složka zrnitosti je rovnoměrně zastoupena, včetně prachových součástí. Pokud písek obsahuje jílové součásti, je třeba laboratorně doložit, že jsou stabilní (nebobtnají, nejsou hygroskopické a případně mají pozitivní hydraulické vlastnosti). Je možno plnivo míchat i uměle či doplňovat plnivo přírodní, které vyhovuje podmínkám. Také je třeba, aby v plnivu byla stejně zastoupena složka ostrá a oblá (oblázky i drcené ostré prvky), často tyto parametry splňují říční písky. Pokud tomu tak není, je třeba mísit písky kopané s říčními (obsah jílových částí ve směsi nesmí nepřesahovat 5%), ale za výše uvedených podmínek. Je třeba doložit ložisko písků (vhodné jsou např. Zlosyň, Borek – náplavka Lahovice, který má hliněných podílů do 5 %, Sázkavské písky, Střeleč pro domíchávání). U písků bude vždy provedena sedimentační zkouška.

Standard míchání směsi: optimální je použití míchačky s nuceným oběhem. Vzhledem k tomu, že na stavbách výrazně převažují běžné míchačky, je nutno směs míchat delší dobu. Osvědčuje se do prázdné míchačky napuštění vody, přidat vápennou kaši rozmíchat a pak postupně přidávat plnivo tak, aby se celá směs míchala minimálně 15 minut - tedy asi 25–30 minut v běžné míchačce. Je to nutné proto, aby se jednotlivá zrnka písku dokonale obalila pojivou suspenzí. Zkrácení doby míchání výrazně zhoršuje kvalitu malty.

Použití hydraulických příměsí je ve specifických případech povoleno po dohodě, ale příměs musí tvořit 1 až max. 10% z celku. Lze zvažovat vhodný cihelný prach, bílý cement, pucolány či technopucolány, trasy apod. Šedý portlandský cement je zcela vyloučen (především z důvodu nevhodné barevnosti základu malty, ale také a zejména proto, že některé pískovce, a zvláště opuky s ním negativně reagují a degradují). Používat lze samozřejmě i další typy přírodního hydraulického vápna (NHL). Všechny složky v případě pochyb budou konzultovány s vybraným technologem a případně i s chemikem, kteří vyloučí možné pochybení a pomohou s optimalizací směsi.

Bude-li používána průmyslově vyráběná vápenná maltová směs, je třeba dbát na její kvalitu, pojivo a zrnitost. Její složení bude respektovat výše uvedené. V úvahu je třeba brát dlouhodobé zkušenosti s takovým materiálem, především v areálu Pražského hradu (např. etalon střední varianty jádro: Hasit – RÖFIX 695). Svrchní štuk bude jemný, pečlivě utažený dřevem (ideálně dubové či bukové hladítko) tak, aby odpovídal kvalitou povrchu historickým omítkám (např. etalon Hasit 162 a 165). Je důležité, aby na opravě pracovali pouze zkušení pracovníci, nejlépe odborní štukatěři a řemeslníci. Při provádění štuků je třeba dbát na správný technologický postup (např. namočení stávající omítky či zdiva a následné zakrápění nové omítky, aby nezprahla). Směs může být pojena navíc polypropylenovými pásky. Některé produkty jsou tak koncipovány výrobcem, ale není problém vlákna doplnit přímo na stavbě. Ideální je rozmíchání polypropylenových pásek v záměsové vodě (nejosvědčenější je rozmíchání ve vodě v PET láhvi, což zaručuje stejnoměrné rozložení v kapalině a následně ve směsi – takto vlákna nežmolknou).

Vápenné nátěry fasád

Finální úprava fasád bude provedena vápenným lazurním nátěrem. Je třeba doporučit vápennou technologii s níž jsou dlouhodobě dobré zkušenosti v areálu Pražského hradu. Vyzrálý nový štuk bude opatřen bílým vápenným podnátěrem. Barva se do povrchu vtírá, aby mechanický účinek vlasu nástroje vtíral materiál do pórů podkladu. Optimálním nástrojem je malířská štětka ve stavu, kdy je obvykle již vyřazována, tedy se silně obroušeným vlasem (4–6 cm, vhodná a osvědčená je kulatá malířská štětka Spokar C4 nebo štětka firmy Vala). Podklad je ideální nanášet jednosměrnými tahy vertikálně (případně horizontálně). Pro svrchní nátěr se naopak osvědčil krouživý pohyb štětkou, kdy stopa nástroje po zaschnutí může připomínat práci s plstěným hladítkem. Nesmí docházet k překrytí nátěru tzv. zpětnými tahy – zvláště je tedy třeba brát ohled na propsání pater lešení. Vždy je třeba natřít uzavřený segment plochy fasády jednoznačně oddělený architektonickým členěním. S vápenným nátěrem nelze končit v ploše, protože každé napojení je vždy vidět. Nezbytné je dodržovat klimatické podmínky – teploty od +12 do +25° C, nepracovat na přímém slunci (potom tedy natěračské práce pouze v ranních nebo večerních hodinách) a hotový nátěr ještě vlhčit vodou – osvědčilo se minimálně dvakrát po 8 hodinách. Zejména bude dbáno na rukopis, který je u lazurního vápenného nátěru zvláště důležitý. Barevnost bude určena v průběhu prací společně s architektem a zástupci SPH buď na základě nálezů nebo dle architektonického pojetí celého prostoru.

Závěrečná ustanovení

Mokrý stavební procesy budou probíhat pouze od jarního gradientu po podzimní (tedy duben-říjen). Všechny technologické procesy včetně vyzrání omítek a nátěrů musí být dokončeny do konce **října**, tedy pokud by nebylo extrémně teplé počasí. Tento důvod je čistě technologický, protože teploty kolem a pod 10 °C vylučují práci prakticky se všemi technologiemi používanými během stavební činnosti (nemluvě o nebezpečí čtenějších dešťových srážek) a značně zpomalují krystalizaci materiálů. Naopak stavba lešení a mechanické odstraňování novodobých omítek může být zahájeno na jaře, jak to počasí dovolí (březen).

Práce budou prováděny pod dohledem pracovníků Odboru památkové péče Kanceláře prezidenta republiky, kteří budou s dostatečným předstihem informováni o veškerých případných změnách v postupu opravy. Všechny materiály a technologické postupy musí být odpovědnými pracovníky schváleny, a to alespoň zápisem do stavebního deníku. Detaily postupu a technologií budou v průběhu realizace upřesňovány na místě, stejně jako používané materiály.

Odůvodnění:

Plánovanou stavební údržbou dotčený parter Hartigovské zahrady je nedílnou součástí Jižních zahrad Pražského hradu. Prostor je historicky, architektonicky hodnotný a poněkud jiného charakteru zahrady, který nebyl dotčen Plečnikovou koncepcí Jižních zahrad. Důvodem je připojení zahrady k areálu Pražského hradu až v šedesátých letech 20. století. Hartigovská zahrada s Hudebním pavilonem byla připojena k zahradě Na Valech. Současná podoba vznikla roku 1965 podle návrhu architektů Adolfa Benše a Richarda Podzemného. Do jisté míry si zachovala charakter palácové zahrady či zahrad na této straně svahu, typických pro Malou stranu. Malé pozemky a svah vyžadovaly terasové úpravy. Historicky byla zahrada založena Isabelou Švihovskou, rozenou ze Salmu po roce 1670 a patřila ke stejnojmennému paláci, který v roce 1720 nechal přestavět hrabě Josef Hartig. Dnes je zahrada složena ze dvou menších teras, které se rozkládají pod hradbou z roku 1848, a její parter má příjemný komorní charakter. V minulosti byla tato část zahrady využívána ke komorním koncertům a meším kulturním událostem.

Zamýšlené opravy a drobné úpravy jsou v souladu s požadavky památkové péče a přinesou prostředí Hartigovské zahrady a jejímu parteru obnovení pohledných i technických kvalit. Prostedí zahrady a Hartigovského pavilonu nabízejí mimořádné možnosti využití. Kvalita zázemí je navýšena veřejným WC, které bude též rekonstruováno a zvýší potenciál jižní strany zahrad.

Správa Pražského hradu, příspěvková organizace, příslušná hospodařit s majetkem tvořícím areál Pražského hradu, předložila podle § 14 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb. žádost č. j.: SPH 198/2026 o rozhodnutí k akci: „Hartigovská zahrada“. Předmětem této akce je oprava a údržba zdí situovaných ve spodní partii Hartigovské zahrady o které by měla být rozšířena starší projektová dokumentace rekonstrukce veřejných WC v Hartigovské zahradě, ke které bylo vydáno závazné památkové stanovisko č.j. SPH 2788/2017.

Kancelář prezidenta republiky při posouzení žádosti a stanoví požadavků uvedených ve výroku tohoto rozhodnutí vycházela z dlouhodobé znalosti stavu tohoto území. Základní

materiálové a technologické podmínky určené tímto rozhodnutím vycházejí ze standardních a tradičních technologických požadavků řemesla a památkové péče obvyklých pro opravy významného území, na které je v areálu národní kulturní památky Pražský hrad třeba klást zvláštní důraz. Ze stejných důvodů je třeba trvat na tom, že samotnou realizaci zásahu mohou provádět pouze dostatečně zkušení štukatéři a malíři, nejlépe řemeslníci s dlouhodobou zkušeností na obnově památek.

Toto rozhodnutí vychází z § 14 odst. 3 zákona č. 20/1987 Sb., podle něhož v rozhodnutí orgán státní památkové péče vyjádří, zda práce uvedené v žádosti jsou z hlediska zájmů státní památkové péče přípustné, a stanoví základní podmínky, za kterých lze tyto práce provést; při stanovení těchto podmínek musí orgán státní památkové péče vycházet ze současného stavu poznání kulturně historických hodnot, které je nezbytné zachovat při umožnění realizace zamýšleného záměru.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí se lze podle § 81 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, odvolat do 15 dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí podáním učiněným ke Kanceláři prezidenta republiky. O odvolání rozhoduje Ministerstvo kultury.

Vyřizuje:

[Redacted signature]

[Redacted name]
ředitel Odboru památkové péče
Kanceláře prezidenta republiky

Správa Pražského hradu
Hrad I. nádvoří č. p. 1
119 08 Praha 1 – Hradčany
IČO 49366076